

dem tibi ad salutem æternam adju-
mento fore, tibi, inquam, quem ad
peculiarem vivendi formam Deus
vocavit. Frustra te per latam ac spa-
tiosam viam ad beatam immortalita-
tem perventurum esse confidas, si
per arctum & angustum tramitem tibi
sit, ita valente Deo, incedendum.
Videte ergo ne vos malus error illu-
dat & inanibus ratiunculis fecisse vo-
bis fucum videatur. Nullum est enim
insidiarum genus, quo humani ge-
neris hostis feliciter abutatur juven-
tutis in perniciem, quàm si diver-
sa vivendi instituta eodem penitus
modo ad salutis negotium conferre
persuaserit. Hoc enim semel assecu-
tus, adolescentem quemvis in requi-
renda divina voluntate indiligentem
& incurium efficiet; exorta sepe stri-
ctioris ac religiosioris vitæ desideria
suffocabit, & vim divinæ vocatio-
nis tanto necessitudinis vinculo cum
ipsa salute connexam, inanem prorsus
atque irritam dabit.

Quotusquisque enim juvenum est,
si modò sit amans plus æquo sui, &
ad liberioris vitæ formam propensior,
quem isthæc rationum momenta non
inclinent, dum Spiritus nequam pas-
sim obtrudet, eam esse divinæ dis-
positionis legem, ut non eandem ab
omnibus omnino hominibus sancti-
tatis perfectionem exigat; mansiones
in domo Dei, teste ipso Christo,
esse multas ac varias: frustra insti-
tutos fuisse à Deo tam diversos in
humana vita officiorum ordines, ni-
si ad eos profitendos ac consecran-
dos idem Deus non paucos invitaf-
set; non esse tantam hujus seculi
pravitatem, ut non reperire sit plu-
rimos, qui se vel in medio natio-
nis prave ab omni contagio tutos
præstent atque incolumes.

Neque hic porro conquiescit ve-
terator ille callidus, quin præterita
majoris etiam boni expectatione vo-

cantis intus ad meliora Dei stimu-
los omnes hebetet ac retundat. Fin-
gite enimverò quempiam arcanis à
Deo moribus incitari ad religiosum
institutum, si speciosis, quas modò
subjici, rationibus divinam vocatio-
nem labefactare non valuerit, tum
Spiritus boni ingenium, ut solet,
ac morem assimulans, mundum ip-
sum tanquam amplissimum cujuscum-
que virtutis exercendæ theatrum ado-
lescentis animo exhibebit. Hic de-
mum, inquiet, sinceræ pietati pro-
fitendæ locus est, ubi Religio im-
pugnatur apertius: hic efflorescit tan-
to magis castimoniam studium, quan-
to minus illa colitur & amatur: nul-
quam se prodit tam opportunè cha-
ritas, quàm ubi opitulandi miseris
frequens occasio ac perpetua quædam
necessitas occurrit; uno verbo qui-
squis volet rigidum se virtutis defen-
sorem ac satellitem profiteri, id ubi
præstet illustrius, quàm apud eos,
qui tam antiquas cum ipsa virtute
inimicitias exercent?

His atque aliis præventus adole-
scentis animus, quàm pronum est,
sibi ut persuadeat, nihil esse reve-
ra, quòd rigidius ineat vivendi in-
stitutum, cum nullum imminet pe-
riculum, si paulò commodius vitæ
genus sectetur; at licet non desinat
Deus urgere cessantem, & admonere
tacitum discriminis, quod in pro-
celloso mundi pelago decurritur;
confusus plus æquo viribus, ac cer-
tus oblectari fortiter contra torren-
tem corruptelam, obdurescere non du-
bitat vocantis Dei stimulis; demens,
qui non intelligat, quanta sit huma-
næ voluntatis imbecillitas, quam di-
vina non fulciat ac sustentet.

At enim si res ita se habet, inquiet,
quid demum restat, nisi ut omnes,
quotquot sunt, homines, abdicata
rerum terrenarum sollicitudine, re-
ligiosis se institutis mancipent, quo
quid

quid alienum magis ab eo rerum
ordine, quem ab omni ævo divina
Providentia constituit. Ut me igno-
ras, Adolescens Christiane, quisquis
hæc objicis. Absit enimverò, ut ego
velim, vel ad eundem omnes vo-
cari perfectionis gradum, vel extra
religiosas familias nemini ad cælum
viam patere; vel denique ullum re-
probari à Deo statum, qui malus ex
se se videri non possit. Imò nullus
est ejusmodi, qui suis ad salutem
prædiis non sit instructus: in quo
moratam ac piam traducere vitam
non liceat, si illius ingrediendi au-
ctorem Deum ac ducem habueris.
Verùm hoc tibi incumbit unum, ut
divinam in ea re voluntatem requi-
ras; ut inconsulto Deo nihil statuen-
dum arbitreris; ut tibi persuadeas
rem momenti hujus, neque tuo ip-
sius arbitrio, neque parentum vo-
luntati, neque humanis consiliis ef-
se permittendam. Illius est, qui no-
vit figmentum nostrum, consulere,
quid nobis maximè conveniat; il-
lius est accommodare singulorum in-
genio atque indoli, eas vitæ partes,
quas ad majorem sui nominis glo-
riam, & ad propriam uniuscujus-
que utilitatem magis conducere no-
verit. Illius est hunc vocare ad soli-
tudinem, ut loquatur ad cor ejus;
illum inter ipsas corruptelæ illece-
bras positum ab omni prorsus con-
tagionis vitio præstare incolumem;
illum inter medios armorum tumultus
sublimioris cujusdam sanctitatis
exemplum statuere. Nobis verò hæc
una sollicitudinis ratio, id unum ne-
gotii genus imponitur, ut divinæ vo-
luntatis propositum pernoscere, quan-
tum est in nobis, contendamus, co-
gnitum semel magna animi alacrita-
te exequamur.

Atque ut liquidius intelligatis,
quanti ad salutem æternam intersit,
eum ingredi vitæ statum, qui sit qua-

si sigillo supremæ voluntatis impres-
sus; istud considerate diligenter,
Adolescentes Christiani, cum esse
divinæ Providentiæ ordinem, ut,
dum quempiam alicui vitæ instituto
destinat, cum eo pariter instituto u-
beriora quædam gratiæ componat ad-
jumenta, quibus ille fretus singu-
las officii sui in ea vivendi forma
partes ac munia facilius atque ala-
crius impleat, & varia, quibus sin-
gulæ vitæ conditiones obnoxie sunt,
pericula declinare possit. Nullum
est enim vitæ genus, quod suis non
teneatur legibus, quod suas non ha-
beat difficultates, & propria quæ-
dam salutis discrimina, quæ facile
quidem ac nullo ferè negotio decli-
naveris, si comparatis adversus ist-
hæc obstacula prædiis adjuvare, ea-
dem verò vix ac ne vix quidem su-
peres, si iisdem auxiliis fueris desti-
tutus. Agite, Adolescentes, ad ve-
stram ipsorum in ea reexperimentiam
vos provoco.

Mirari sæpe numero vobis conti-
git, qui fieret, ut Juvenes aliqui
quibuscum in eadem societate vive-
batis non ita pridem, postquam re-
ligiosas familias ingressi essent, iis
ultra carerent vitæ commodis atque
oblectamentis, quorum paulò ante
nihilominus, quàm cæteri, amantes
viderentur. Offerebant se se vestris
oculis tristissima quædam durioris ri-
gidiorisque disciplinæ indicia. Vi-
ctus tenuis, vestitus asper, pauperrimas
horrida, jure silentium, solitudo
maxima, perpetuum ab omni voluptate
divortium; & tamen inter tot as-
peritates atque molestias, nihil erat in
ipsorum oculis, nihil in ore, nihil in
vultu, nihil in tota corporis habitu-
dine, quod singularem lætitiâ bea-
tamque tranquillitatem animi non præ-
se ferret. Unde hæc tanta, tam re-
pentina indolis, animorum volunta-
tumque conversio? Ecce illi, qui
ad

ad amplissimas hereditates inhabant, rebus jam carere omnibus facile sustinent; qui curandæ cuticula nuper indulgebant molliùs, gravissimas hodie corporis afflictiones sponte ambiunt; qui nobilitate generis & fortunæ latioris expectatione freti altissimos spiritus induerant, nunc ab obeundis vilissimis ministeriis minime refugiunt. Hoccine fatum esse dixeris levitatis & inconstantia, quæ juvenum animis insita sensus ejusmodi affectusque à natura tam alienos atque abhorrentes induerit? An non potius æquum est existimare mutationem tam insolitam opus esse cœlestis gratiæ, quæ acerbitates quasque ita mitigare novit ac condire, ut, qui semel ea præventi fuerint, molestiarum gravitatem ac pondus minimè sentiant? Id porro pretiosum gratiæ munus, quod mitigandis ac condiendis quodammodo propriis, cuiusque conditionis incommodis est natum, si neminem unquam deficit, qui quodlibet vitæ institutum volente atque impellente Deo fuerit amplexus, quanto largius atque magnificentius impertitur illis, qui vocantis Dei motibus obsequentes, difficilem ac laboriosam insistere viam non dubitaverint?

Atque hoc erat, quod olim D. Bernardus nobilibus quibusdam viris, qui ad ipsum diverterant, inquebat. Stupebant illi, vixque suis credebant oculis, dum cernerent juvenes bene multos, qui se ipsius disciplinæ erudiendos tradiderant, insignes plerisque nobilitate sanguinis, & mollioribus à puero assuetos deliciis, pares jam inveniri ferendis gravissimis laboribus, quales illud vitæ genus, quod profitebantur, exigebat. Quibus vitæ ille sapientissimus idem ac sanctissimus uno verbo non verè minus quam ingeniosè respondebat, *Cruces quidem videtis, unctio-*

nes verò non videtis. Durum videtur vobis noctem orationibus insomnem trahere, corpus inedia, vigiliis, afflictationibusque macerare, omnibus, quæ natura fert, commodis abstinere, nullum facere tota vita, quam longa est, torquendi se se ac cruciandi finem: cruces quidem illæ sunt, amici, quas videtis, at non videtis unctiones, quibus cruces illas Deus ungit ac temperat. Ah! si penetrare vobis liceret intimos animi nostri recessus; si perspicere posses, quibus anima innocens suavitatibus perfundatur, quibus deliciis affluat, quam puris sincerisque voluptatibus recreetur; non jam mirari contingeret, quod gravissimas quasque religiosæ vitæ molestias tam alacri, tam constanti animo perferamus; quod rigidæ paupertatis angustias, afflicti maceratiq; corporis asperitates, perpetuas duri improbique laboris exercitationes læto semper atque hilari vultu subeamus; non jam miseros qui in cœnobiis degunt, sed beatos; non inopes, sed divites, non insipientes, sed sapientes, non dignos commiseratione, sed mortaliū omnium florentissimos appellaretis. *Cruces quidem videtis, unctio-*

nes verò non videtis. Verum juvat id ipsum, quod diximus contraria omnino experientia confirmare; mentem advertite, Adolescentes, oculosque conjicite in eos, qui in medio rerum mundanarum commercio positi, beati præter ceteros ac fortunati reputantur. Unde fieri putatis, ut tam pauci sint ex illis, qui se contentos sua sorte deant profireri? Alii inter aggestos pecuniarum cumulos misera premuntur egestate; alii molliissimis deliciarum illecebris perfusi assiduis dolorum aculeis cruciantur; alii supremo honorum in fastigio collocati crudelissima laborant ambitione: quæ cau-

sa est, inquam, tam insolita tamque inexpectata perturbationis, nisi quod hominum bona pars, cum inconsulto atque obnitente etiam plerumque Deo, se se in ejusmodi conditionem vitæ intruserint, meritò destituuntur illis gratiarum præsidis, sine quibus beatam ac felicem, quocumque tandem in statu, vitam vivere nemo possit?

An non eodem referenda pariter origo humanæ pravitatis atque corruptelæ? Quid enim in orbem terrarum vitiorum illam eluviam demergentem urbes, inundantem agros, in aras etiam ac templa grassantem induxit? Unde jus desideratur in foro, in aulis pietas, in juventute pudor, in conjugis fides? unde vix aura Christiani spiritus tenuis, vix avitæ religionis umbra superest? *non est justus quisquam, non est intelligens aut requirens Deum,* inquit Regius Vates, Cur autem? *Omnes declinaverunt.* Nam quis, amabo vos, in tantis peccandi illecebris, quantas habet mundus ille, quem incolimus, vitia fugere; quis in tantis virtutis exercendæ impedimentis studere virtuti possit, nisi singulari divinæ gratiæ præsidio confirmetur? Singulares autem illæ gratiæ, ut jam inuimus, & sanctorum Patrum Theologorumque testimonio exploratum est, certis quibusdam circumstantiis, locis, temporibus, ministeriis, vitæ conditionibus alligatæ sunt: ab illa conditione, ministerio, loco tuo deflexisti, refugisti, recessisti, ergo à divina gratia, virtute, justitia, cælo ipso declinasti. *Non est justus quisquam .... Omnes declinaverunt.*

Ad illam gratiarum privationem, qua mulctantur illi, qui vocantem Deum audire neglexerunt, accedit individua privationis illius comes, miserrima plerumque vitæ series,

quæ præconceptas in laxiore vivendi forma jucunditates frustratur ac deludit; sic ut illi tristissimam sortem, quam Israelitico populo minitabatur olim Deus, meritò experiantur. *Si audieris vocem Domini tui, in-* quiebat Deus populum suum adhortans ad implendam legem, quam sanciverat, *venient super te benedictiones univæse & apprehendent te; benedictus eris in civitate, & benedictus in agro, benedictus eris ingrediens & egrediens: emittere Deus benedictionem super omnia opera manuum tuarum, & abundare te faciet omnibus bonis; Mox contraria minitans fata, si parum obsequentem populum habuisset, adjicit. *Si nolueris audire vocem Domini tui, venient super te maledictiones univæse: maledictus eris in agro, maledictus in civitate, emittere Dominus super te esuriam & famem, donec conterat te & perdat velociter.**

An non enim verò malorum genus omne videmus quotidie in eos incidere, qui, cum ad sacerdotium, vel ad sanctioris vitæ genus vocati essent, solutionis vitæ deliniti illecebris, parentum blanditiis victi, æqualium seducti exemplis, amplissimi patrimonii expectatione superati, conjugis, armis, negotiis se se immiscuerunt? Miramur aliquando viros florentes opibus & dignitate præstantes, repentino fortunæ statu nudatos ac spoliatos, ad extremas inopiæ sordes & incommoda redactos; quæ tam insperatæ calamitatis causa? *Vocavi & renuistis.* Querantur nonnulli sibi omnia malè succedere, sublapsa retro ferri negotia, terram sterilem, arefcere sibi cœlum; si contrahant, fraudem pati; si lite contendant, causa cadere. *Queris causam? Vocavi & renuistis.* Videmus aliquando non sine tacita indignatione jurgia, dissidia, rixas inter conjuges, nulla

nulla pax domi, nullus societatis fructus, inimica cuncta & hostilia: ne mirere; *vocavi & renuisti*. Audimus interdum adolescentes bonæ olim frugis morumque suavissimorum, nobis notos & consuetudine conjunctos, ex primis illis, quibus imbuti olim fuerant, pietatis institutis, ad perditorum juvenum transiisse mores, in eorum societatem immisisse se penitus, cum iis domi, cum iis foris, cum iis interdum, semper cum iis & ubique; mox orta contentione ventum ad jurgia, statim ad arma, dein in arenam depugnasse, concidisse: alium occubuisse susceptis alienis inimiciis, alium amulorum odiis oppressum, alium inter ludos, computationes, aleam, & tumultuantium rixas miserabiliter obiisse: quid ita? *Vocavi, & renuisti*.

Hic verò, quanquam animus horret & præ luctu nimio meminisse refugit, non possum tamen quin vestra omnium gratia obductam nondum refricem plagam, quam tristissimus unius ex meis discipulis interitus non ita pridem infixit. Erat ille ex nobilissima editus prosapia, forma corporis egregius; ingenii vi, subtilitate, perspicacia nemini inferior. Accedebat mira quædam indolis suavitas, candor animi, morum innocentia, pietas singularis & in perfungendis singulis officii sui partibus accurata sedulitas. Is Melitenses inter equites admodum puer adscriptus, strictioris vitæ desiderio militaris ordinis insignia crucem posuerat, & Ecclesiasticæ militiæ dederat nomen, totum se postmodum divino obsequio mancipaturus. Interim media in acie occidit frater natus major, juvenis omni laude cumulatus. Ille, cujus miserabilem casum describimus, occiso fratre, diu multumque dubitavit, incertus quid ageret. Hinc ampla, quæ

labantis domus columnæ unicum spectabat hereditas, insitus nobilium sanguini illustrandi nominis amor, Majorum gloria, & recens adhuc fratris pro patria fortiter morientis exemplum juvenilem animum invitabant. Inde retrahebant providendæ inter cætera salutis sollicitudo, multa, quibus militaris vita obnoxia est; pericula, & firmum, quod elicuerat jam sapius, devovendi se in omne tempus altaris ministerio propositum. Vicit tamen Adolescentis constantiam parentum libido; & splendidioris fortunæ fulgoribus perstricti juniores oculi, à pervidendis rerum æternarum momentis abstinuerunt. Quid plura? Vocantem Deum negligit: Ecclesiasticæ disciplinæ profitendæ abjicit consilium, ad arma convolat, &... Sed quid ego hæc revolve tam tristia, tam ingrata? ah! finite me saltem, Adolescentes, aliquas acerbissimo juvenis amantissimi fato lachrymas imperiri: finite inanibus quanquam nihilque profuturis querelis prosequi luctuosam funestissimi casus memoriam. Vix erat ille ad primam expeditionem bellicam profectus, cum ecce repentina inter ipsum aliumque ejusdem ætatis socium rixa incidit. Venitur ad manus, stringuntur enses, digladiantur ambo paribus animis atque odiis, donec infelix juvenis, quem servatum vellemus & incolumem, lethali confossus vulnere animam expirat, brevi quantumvis ad poenitendum temporis spatio privatus. O duras miseri adolescentis vires! ò sortem asperam, ò mortem acerbissimo fletu deplorandam!

Hinc porro sumite vobis exemplum, quod vobis ex usu sit, Adolescentes. Intelligite, quanti sit ac salutem æternam vocanti Deo esse obsequentem: ac si vocem Domini aliquando audieritis, oro vos atque

ob-

obtestor cum Regio Vate, nolite obdurare corda vestra. Verum sit hæcenus satis ostendisse quanti momenti sit ad salutem, divinam in eligendo vitæ statu vocationem sequi; jam quibus illa vocatio rationibus innotescere possit; diligenter inquiramus.

DE STATU VITÆ

rite eligendo.

*Vias tuas, Domine, demonstramihis,
& semitas tuas edoce me.
Psalm. 24.*

ORATIO XX.

Quæ dicta sunt nuper à nobis ad demonstrandam divinæ vocationis sequendæ necessitatem, nullus ego dubitem, Adolescentes, quin ita convicerint unumquemque vestrum, ut animis bene præparatis nihil aliud optandum supersit, nisi ut certis indicibus divina vocatio se prodatur. Hæc autem supremæ voluntatis declaratio circa vitæ statum, qui vobis eligendus incumbit, etsi singulare divinæ beneficentiæ munus reputari debet, propter arctissimam quam habet cum ipso salutis negotio necessitudinem; tamen nihil est, quod tam ultro vobis revelet Deus, si passim obviam, ac positam in medio divini consilii perspicendi rationem adhibueritis.

Verum, nequid desiderandum vobis relinquatur ad perfectam argumenti, quod tractamus, absolutionem; attendite animis, & triplicem, quam hodie vobis subjicio divinæ voluntatis cognoscendæ viam accipite. Consulendus ipse ante omnia Deus, quid facere de unoquoque ve-

La Jay, Tom. I.

strum velit, hoc Primum. Adhibendus in consilium divinæ voluntatis interpretis, aliquem dico probatæ virtutis ac sapientiæ virum, hoc Alterum. Denique perscrutanda in se ipso divinæ voluntatis quasi semina, hoc Tertium. Hæc sunt, Adolescentes, certissima & nunquam fallentia ad eligendum feliciter vitæ statum præsidia. Verum heu! quam præposterè, quam perversè bona pars hominum ordinis illius rationem invertit! Dixi Deum ipsum ante omnia consuli oportere; at quam multi sunt, quibus parum interest, vel scire, vel sciscitari quid velit Deus, si modò mundum ducem habeant, & consentaneam ipsius opinionibus atque institutis vivendi formam amplectantur!

Hinc quia conditiones illæ vitæ maximo sunt apud homines in pretio, quæ plurimum habent æstimationis in vulgus, & reverentiam quandam atque auctoritatem conciliant; nemo fere est, qui, si pervenire ad illas possit, aut ad easdem non adspiret totis animis, aut deliberatione maturiori, priusquam contendat illuc, opus esse arbitretur. Hinc filius familias nobilis, si fuerit multorum fratrum natus maximus, ratam vel ex hoc uno vocationem habet; paternam dignitatem animo præcipit; neque suspicari veniet in mentem potuisse se alteri vitæ instituto à divina providentia destinari; nimirum sic invaluit usus, ita vivitur: ac si quis religiosior paulo aut deliberandum sibi putet, aut abjectis contra morem ac consuetudinem paternæ domus commodis strictioris vitæ molestias amplectatur, ab aliis exploditur, ab aliis sanioris consilii viris prodigii cujusdam loco reputatur.

Dixi adhibendum aliquem probatæ virtutis ac sapientiæ virum, quod divinæ voluntatis interprete uti liceat; at quæ solet esse multorum agendi

B b per-

perveritas, si quam in eligendo vitæ statu difficultatem patiantur? quos ad eunt in re huiusce momenti consiliarios? quibus penitiores animæ suæ recessus aperiunt? Dicamne, Adolescentes? amatores mundi, rerum terrenarum sectatores, flagitiosos plerumque & corruptela depravatos in consilium adhibent: eorum dicta, tanquam effata, responsa tanquam oracula reverentur; eorum se duci arbitrio, regi voluntate, libidine circumagi patiuntur: qui tamen omnes, cum cæci sint, & duces cæcorum, quid primum est evenire, nisi quod dicebat Christus, *cæcus si cæco ducatur praestet, ambo in foveam cadunt.* Quidam sapientiores in speciem prioribus, at nihilo tamen re ipsa cautiores rem destinationis suæ totam parentum voluntati moderandam relinquunt, rati neque se etiam obsequii in ea re sui mercede carituros, si, quod illi, à quibus hauserunt lucem, æqui bonique consuluerint, inquisitione ulteriori prætermittenda, ultro amplectantur. Quos quidem quantum sua ratio fallat, vel ex eo licet intelligere; quod parentum plerique, quoties de promovendis ad aliquem vitæ statum liberis cogitant, non tam providere solent, quid æternæ ipsorum salutis maxime conducatur, quam ut eas agant in vita partes, unde plurimum sibi liberisque suis gloriæ & emolumentum accrescat.

Dixi denique in eligendo vitæ statu perferenda in unoquoque quadam quasi femina, quibus divina voluntas se prodat. At id ipsum quam pravè interpretantur, qui tam insitas à natura, quam inductas consuetudine mala cupiditates ita consulant, ut eam inter cæteras sortem ambient, quæ effrenatis ac corruptis affectibus favere impensius possit.

Et mirabitur postea quispiam, si adhibitis tam ineptis consultoribus in

eas plerique vices incurrant, in quibus multis jactati tempestatibus, & crebris allisi scopulis tristissimum denique naufragium faciant. Cavete igitur, Adolescentes, ne in eadem pericula aliquando incidatis; occludite diligenter aures vestras perniciosi consiliariis; audite lubentius Spiritum sanctum salubriter sacris in Literis unumquemque vestrum commendentem. *Fili, si te lactaverint peccatores, ne acquiescas eis: Fili, ne acquiescas carni & sanguini: Fili, post concupiscentias tuas ne eas, & à voluntate tua avertere.*

Ad quem igitur ibimus, Adolescentes, nisi ad eum qui verba vitæ æternæ habet? Dominum Jesum intelligo, qui de se ipse profiteretur. *Ego sum via, veritas & vita. Via est, inquit Bernardus, hunc sequamur: veritas est, fidem habeamus; vita est, ad eum adspicimus.* Accedite igitur ad eum cum fiducia; efflagitate omni studio divinam lucem, quæ tenebras mentis vestræ dissipet, & voluntatis pertinaciam emolliat. Instate votis & obsecrationibus; neque dubitate, quin facilem Deum ac placabilem inveniatis. Nam si tam solemnem iurejurando fidem ipse suam obligavit pollicitus ratas se habiturum petitiones nostras, *Petite & accipietis, Si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis.* Dicite amabo? Ecquando lubentius exaudietur iri vos ab omnipotente Deo arbitramini, quam dum postulabitis omni ope rem illam, ex qua vestra pendet æternitas?

Erumpite igitur frequenter in has voces cum regio Psalte. *Vias tuas, Domine, demonstra mihi, & semitas tuas edoce me.* Ecce, Domine, quantum in me est, propero venire ad te; at non satis scio, qua potissimum insistam via. Video quotidie tam multos in unoquoque vivendi insti-

Prov. 1.

Gal. 1.

Ecclesi. 18.

I. Pars.

Joan. 14.

Joan. 16.

Psa

tuto, qui à recta virtutis salutisque femita deflectunt: nulla est vitæ ratio tam sancta, qua quis abuti ad permiciem suam non possit, nisi tu illam proprio voluntatis tuæ sigillo consignaveris. *Illumina igitur, Domine, tenebras meas & notam fac mihi viam, in qua ambulem.* Statim atque divini tui luminis splendor illuxerit & offusam menti depulerit caliginem, pergam, quacumque jusseris. Non me vel viarum angustia, vel locorum asperitates, vel difficultatum salebræ à proposito deterrebunt. Gratia tuæ præsidio fretus, ibo medios inter salutis hostes imperterritus, nec timebo mala, dum mecum eris, Domine, & sub umbra alarum tuarum incedam. *Quid me vis ergo facere, Domine Jesu? quid faciendo vitam æternam possidebo?*

Ita compellendus amanter Deus, Adolescens Christiane, quisquis es, si divinæ dispositionis ordinem manifestum tibi fieri volueris. Neque satis est semel atque iterum ita Deum sollicitasse; sed iterandæ frequenter preces ejusmodi, quoties aut ad orandum accedis, aut templa ingrederis, aut divinis rebus adsistis, aut peccatorum sordes sacro Pœnitentiæ lavacro abluis, aut Christi Domini corpus intra penitissimas pectoris tui partes excipis. Tunc enim providere potissimum debes, ne qua te tam pretiosi temporis particula prætereat; quin Deo plenus, atque, ut ita dicam, Deo animatus rem illam tanti ad salutem momenti cum eo liberius ac familiarius excutias; latentem ipsius sensus serateris; erumpentem clam ex intimis cordis tui penetralibus ejus vocem audias; &, quidquid statuere de te ipsi placuerit, ejus te arbitrio regi promptum ac paratum exhibeas. Sic ut cum juniore Samuele verè & ex animo profi-

teri possis, loquere, Domine, quia audit servus tuus.

Aliam Deus instituit suæ nobis declarandæ voluntatis rationem, sacras Literas intelligo; in quibus tam clarè nonnunquam, tam manifestè loquitur, ut quid velit ab unoquoque nostrum ignorare non liceat. Sic Antonium olim solitariæ vitæ principem, & Nicolaum illum Tolentinum privatis negotiis eripuit, & asperrimo vitæ instituto mancipavit. Evolvenda sunt ergo & animo retractanda diligenter illa Christi oracula, quibus Religio Christiana suis veluti principiis ac fundamentis tota nititur. *Quid prodest homini si mundum univèrsum lucretur, anima vero sua detrimentum patiat, aut quam dabit homo commutationem pro anima sua? Quam difficile est Divitiam intrare in regnum cælorum? Stulte hac nocte animam tuam reptent à te, & que parasti cuius erunt? Quam arcta & angusta via est, que ducit ad vitam, & pauci sunt qui intrant in eam. Regnum cælorum vim patitur, & violenti rapiunt illud. Va vobis, qui ridetis, quia tunc lugebitis & flebitis. Va vobis, quia habetis consolationem vestram.*

His & aliis Christi documentis perpensis seriò & ad severum examen revocatis, cogitabis tecum, Adolescens Christiane, quid te facere demum oporteat, ut ad normam veritatis Evangelicæ vitæ rationem elegisse videaris. Intuebere animo punctum illud temporis, quo tibi cendum erit è vivis & in domum æternitatis tuæ commigrandum. Quid fecisse velim, inquires, cui vitæ generi optem adhesisse, cum moriar? Forensi? Religioso? Sacerdotali? Militari? Mihinè tunc proderit aggestos pecuniarum acervos animæ meæ dispendio cumulasse? an juvabit quidquam ad salutem exemptum è turba

ceterorum mortalium amplissimis honoribus præfulsisse? an gaudebo inter mundanas delicias & mollissimas quasque voluptates vitam contrivisse? Quid æquius est, quid rationi consentaneum magis, quam ut mihi jam præstandum putem, quod præstitisse tum labor, id amplectendum judicem, quod amplexum fuisse me tum minimè poeniteat?

¶ Pars. Tamen si consulto per frequentes preces, & serias sacri eloquii meditationes Deo nondum satis constaret vobis, quod potissimum vitæ genus ineundum incumbat. Alteram breviter subjicio vobis voluntatis divinæ indagandæ viam, nimirum ut, re communicata cum aliquo probatæ virtutis ac sapientiæ viro, ipsius consilii atque responsi standum omnino astimetis. Est enim illa divini regiminis satis frequens atque usitata ratio, ut non per se, sed per eos, quos præposuit suæ voluntatis interpretes, sua nobis consilia declaret & aperiat. Talem se olim Christus exhibuit, cum Paulum in vas electionis ad portandum nomen suum coram gentibus ac Regibus assumpisset. Ille, ut sciatis, Judaicæ Legis æmulator ac vindex, spiransque minas ac cædes in Discipulos Domini Literas à Principibus Sacerdotum acceperat, & pergebat Damascum, ut, si quos invenisset Christianæ Religionis cultores, illos vincitos traheret ac Jerusalemam perduceret. Ecce autem cum iter faceret, & appropinquaret civitati, circumfulsit eum lux repente de cælo, & excussus, quo ferebatur, Equo, dejectusque in terram, inter erumpentes sonitus ac fragores insonantem auribus suis vocem audit, *Saule, Saule, quid me persequeris? ... Ego sum Jesus, quem tu persequeris.* Hac cælesti admonitione conversus & in alium mutatus omnino virum Paulus cum subjecisset, *Domine,*

quid me vis facere? Non erudit Paulum per semetipsum Christus, sed mittens eum ad Ananiam, dixit: *Surge; & ingredere civitatem & ibi dicetur tibi quid te oporteat facere.* Interim Dominus in somnis Ananiam admonuit, & quod ministerii genus Paulo crederet, edocuit, & dixit ad Ananiam Dominus. *Vade, & quare Paulum Tarsensem ... quoniam vas Electionis est mihi, ut portet nomen meum coram gentibus & Regibus & filiis Israel.*

Nolite igitur deinceps mirari. Adolescentes, si flagitato sæpius divino lumine, ad perspiciendum vitæ statum, quem ingredi vos Deus velit, suspensus hærebit animus, nec cui potissimum instituto adjungat se intelliget. Sed adite confidenter viros illos, quos Dominus constituit conscientia vestra moderatores, & Pastores animarum vestrarum. Illi illi sunt, per quos erudiri vos licebit, quid ab unoquoque vestrum Deus requirat; depositum apud eos est destinationis vestrae mysterium: hanc illis Deus imposuit provinciam, ut securum vobis tramitem aperiant, & se laboriosissimæ cunjunctæ ac difficilis viæ duces adjungant. Existimate totidem Ananias illos esse, quibus aperuit Deus, quæ vestris ipsorum oculis abscondit. Hoc præstate tantum, ut intimos animi vestri recessus cum ingenio candore recludatis, ut varias vestri cordis tam in bonum quam in malum propensiones atque affectiones sine furo exponatis, ut immisos identidem divini luminis radios, & arcanos cælestis gratiæ motus fideliter expendatis: denique sic animo præparati ad eos accedite, ut eorum responsa, tanquam totidem oracula, & indubitata divinæ voluntatis indicia accipiatis, & exequenda viriliter proponatis.

Re.

III. Pars.

Restat jam unum, Adolescentes, ut in eligendo vitæ statu se ipsum unusquisque consilat: qua in re tria vos monebo potissimum. Ac primò quidem investigandus in vobis singularis ille situs animi, consulenda arcana illa propensio voluntatis, quam natura ipsa indidit; quæ recentibus è partu ita sit impressa, ut infantia, pueritia, atque adolescentiæ gradus decurrentibus constanter adhærerit; Istos enim plerisque videmus esse igniculos, qui statim erumpant in apertum, & alios ad bellica pericula, alios ad preces, ad cantus templique ministeria, alios ad privatam solitariamque vitam ab ipsis incunabulis inclinent. Hæc, inquam, levia quædam sunt præfagia futura consuetudinis, & quasi divinæ voluntatis semina: horum etiam habenda ratio est, præsertim si non immissa extrinsecus, sed sponte libereque suscepta; non nova, sed nata nobiscum atque edita; non intermissa, non volubilia, sed firma, sed continua; non ullo motu cupiditatis, aut spe utilitatis aut libidinis labere corrupta, sed puro, sed pio cum affectu divinam ad laudem æternamque salutem unicè referantur.

Proximum est in corporis animique facultates inquirere sedulò; an illi, de quo agitur, vitæ statui conveniant? Tenuissimis es viribus, fragili & prope nulla valetudine, vigiliæ, inedia impatiens, & bellicis, aut religiosi laboribus te destinas? Tardiore es ingenio, ignarus, hebes in Literis, nulla proficiendi voluntate, nulla spe: & ad sacerdotium, ad curam animarum, ad verbi divini administrationem adspiras? Malè te profectò, imprudenter, temere alienis ministeriis immisces. Huc te si Deus invitaret, iis te instruxisset facultatibus, quæ sunt officiis ejusmodi necessaria. Ad illa nihilomi-

Le Jay, Tom. I.

nus tor impar officiis accedis? à divina voluntate declinas, discedis.

Postremum est, Adolescentes, ut ad pravas etiam affectiones animi, tam eas quibuscum n. ti estis, quam illas, quas peccandi consuetudo induxisset, diligenter attendatis: non quidem, ut eam putetis eligendam vitæ conditionem, quæ pravis illis cupiditatibus impensius faveat; sed potius illud præferatis inter cætera vivendi genus, quod majora vobis ad refrenandos libidinum motus præsidia suppeditet. Videndum ergo accuratè unicuique vestrum, an sibi à natura sic comparatò, hac imbutò consuetudine, his animi motibus agitato, vitæ ille status, quem ambit, congruat, & ad salutem idoneus sit. Quot in eo pericula, quot adjumenta Christianæ pietatis, qui vitandi scopuli, quot vitiiis suis fomenta, quot remedia sufficiat. Avarum te, cupidum te nosti? vita hæc avaritiam fovet? hanc fuge? si sequeris, de te actum est. Incontinentem te, intemperantem, libidinosum fateris? vita hæc soluta, mollitiæ proxima, delitiis affluens? hinc discede; ni facis, de salute tua conclamatum est. Sed vitam reperisti, quæ medicinam avaritiæ, libidini frenum, intemperantiæ repagulum, incontinentiæ modum allatura sit? bene est: hic te securum, huc te vocatum existima.

Antequam facio de hoc argumento dicendi finem, finite adjiciam pauca, quæ orationi toti coronidis loco sint. Primum est; cum ad indagandam Dei circa vos voluntatem accedatis; animum, quantum erit in vobis, ita comparate, ut nullam conditionum omnium ambiat impensius; sed omni prorsus affectu nudatus ac spoliatus ad omnem cælestis gratiæ impulsu præparatus veniat; quantum enim in aliquod speciatim vitæ institutum ultro inclinabitis, vix ac

Bb 3 ne

ne vix quidem, mihi credite, cupiditatis incitationes ab internis vocantis Dei motibus licebit internoscere.

Deinde ut in excutiendo vocationis vestrae negotio laborandum esse vobis quantocyus existimetis. Eam enim jam attigistis plerique maturitatem ætatis, quæ deliberandi ea de re vobis necessitatem imponat. Neque illud etiam verebor profiteri, nullum fore unquam vitæ vestrae tempus, quo divina benignitas sua vobis ad rem hujuscemodi lumina vel lubentius, vel magnificentius impertiat. Agite enim, erit deinceps flexus ætatis divinae majestati acceptior, quam ille quem decurritis? Ecquando erunt vel mores magis candidi, vel vita purior, vel à gravioribus flagitiis vita alienior? Jam ipse frequentissimus Sacramentorum usus, assiduum precandi studium, diligens quædam & accurata in obeundis pietatis Christianæ officii sedulitas, quantæ sunt ad promovendam vocationis divinae notitiam adjumenta! *Quærite igitur Dominum dum inveniri potest, invocate eum dum prope est.* Postquam semel disciplinæ illius, sub qua adolescentis, cancellos prætergressi latam ac spatiosam mundi semitam primis vestigiis consignaveritis, quis scit, num vos tam flexiles ad omnes gratiæ suæ impulsus Deus inveniat? An non multo potiori jure timendum, ne tunc cupiditatum vestrarum æstibus incitati, exundantis undique corruptionis profluvio abrepti, perniciosi nefariorum hominum exemplis depravati, sic in omne flagitiorum genus incurritis, ut iratus vobis merito Deus, aut cælestes luminis sui radios omnino subtrahat, aut eos impertiat tantum, qui nec offusas cæcitatæ vestrae tenebras dissipent, nec cordis vestri duritiem emolliant? Veniet fortasse tempus illud, cum

occæcatis prava peccandi consuetudine mentis vestrae oculis & obturatis cordis auribus, nec exhibentem se vobis Deum cernere, nec audire vocantem poteritis. Igitur *dum lucem habetis, ambulate in luce, ne vos tenebræ comprehendant.* Perscrutamini, dum integrum est, divinæ voluntatis indicia, &, quam facit jam Deus rei momenti hujus cognoscendæ facultatem, in lucro ponite.

Denique oro vos atque obtestor cum Regio Vate, Adolescentes, *hodie si vocem ejus audieritis; nolite obdurare corda vestra.* Si pro sua in vos benignitate Deus Optimus Maximus, quid velit ab unoquoque vestrum, notum atque perspectum fecerit; videte ut vocanti Deo obsequamini. Ne vos vel cupiditatum illecebræ, vel blanditiæ parentum, vel liberioris vitæ amor deterreat, quominus divinæ voluntatis arbitrio moderandos vos penitus permittatis. Felices fortunatique, si quos è vobis Deus speciali quadam benevolentia complexus ex communi illa, quæ totum pœnæ orbem depravavit, corruptionis massa selegerit, ut in puriore cœli plaga collocatos obsequio suo mancipet. Caveant illi inter cæteros, ne vocanti Deo obsurdescant; ne inanibus austerioris paulò vitæ difficultatibus perterriti oblatam sibi pergenti ad beatam immortalitatem semitam ingredi refugiant. Meditentur secum identidem terribiles illas voces, quas divinæ vocationis prævaricatoribus Deus comminatur. *Vocavi & renuistis; extendi manum meam, & non aspexistis; omne consilium meum & increpationes meas neglexistis, & ego . . . audite, Adolescentes, horrendas indignantis & fulminantis Dei minas, & contremiscite, & ego in interitu vestro ridebo & subsannabo vos.*

Ego misertus tui, infelix Adolescens,

scens, & tristissimam, quod jam jam subiturus es fatum avertere cogitans, aperueram tibi securum viæ trami-tem, quem feliciter ingressus pervarias vitæ hujus tempestates ac metuendos scopulos ad beatum felicitatis æternæ portum evasisses; prævidebam, quam parum præsidii adversus corruptelam morum nancisceris in medio nationis pravae positus; noveram te in vitium flecti facilem ac cereum, felici quidem atque ingenua indole præditum, sed propensum plus æquo ad voluptatem. Inter laudabiles illos, quibus ad pietatis virtutisque studia ferebaris, affectus, perspiciebam quædam corruptelæ semina, quibus si perniciofa vis exempli & deliciarum illecebræ pabulum ac fomentum afferrent, in turpissima vitia aliquando exerescerent. Hæc, inquam, omnia cum prævide scirem, cum periculosa salutem tuam fore liberioris vitæ formam prævide-rem, invitavi te, vocavi te, attraxi te ad severius quidem ac sanctius vivendi institutum; nec illustrare mentem puriori lumine, nec arcanis motibus impellere voluntatem destitit. Tam notum tibi, tam spectatum fe-

ci, quid vellem, nihil ut obscurum, nihil ambiguum superesset; sed consilium meum despexisti, increpationes meas neglexisti, vocavi & renuisti; Et ego in interitu tuo ridebo & subsannabo te. Vocabis me vicissim ruinæ tuæ proximus; ego autem non exaudiam; lachrymas tuas, suspiria despiciam, &, quam tibi ipse nexueris, calamitatis feriem non dissolvam.

Atque utinam, Adolescentes Christiani, non tot tamque illustria divina ultionis exempla suppeterent. Hinc sumite documentum, Adolescentes, quanti sit exhibere se vocanti Deo docilem & obsequentem: quam ineluctabilis pernicies illis imminet, qui monstratam à divina Providentiâ vitæ semitam inire neglexerint: quam sit arduum atque operosum declinantibus ab eo speciali tramite optatum felicitatis æternæ terminum unquam assequi. Quamobrem hortor vos iterum atque iterum ac vehementer obtestor, ut, quam sedulo debet unusquisque vestrum in eligendo vitæ statu divinam voluntatem perscrutari, tam diligenter eandem sequi, postquam innotuerit illa, contendat.

ADMONITIO

AD ORATIONES PANEGYRICAS.

DE Orationibus istis, quæ sunt pœne omnes Panegyricæ, nihil est admodum, quod præmonere necesse sit, nisi ut habeatur ratio Rerum ac Temporum, quibus cum dictæ, tum in lucem editæ prodierunt. Est enim hoc operum omnium fatum, quæ eventis recentibus prædicandis nata sunt, ut placeant, dum vulgantur, quia novitatis habent gratiam; eadem non sic afficiant animos, cum vetustate obsoleverunt. Quod si minus ab alia parte commendabiles Orationes istæ videbuntur, hæc me interim consolatione sustentabo; si modò rerum à Ludovico Magno sapienter, pie feliciterque gestarum memoriam apud posteros conservabunt, & illustria ac sincera Gallicæ virtutis monumenta habebuntur, adversus Temporum injuriam comparata.